

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 15 april 2019
(OR. en, de)

Interinstitutioneel dossier:
2016/0280(COD)

7986/19
ADD 1 REV 2

CODEC 814
PI 61
RECH 196
EDUC 183
COMPET 290
AUDIO 54
CULT 59
DIGIT 66
TELECOM 152

NOTA I/A-PUNT

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad

Betreft: Ontwerp van RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN
DE RAAD inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale
eengemaakte markt en tot wijziging van Richtlijnen 96/9/EG
en 2001/29/EG (**eerste lezing**)
- Vaststelling van de wetgevingshandeling
- Verklaringen

Gezamenlijke verklaring van Nederland, Luxemburg, Polen, Italië en Finland

Deze richtlijn heeft ten doel de goede werking van de interne markt te verbeteren en innovatie, creativiteit, investeringen en de aanmaak van nieuwe content te stimuleren, ook in de digitale omgeving. De ondertekenaars steunen deze doelstellingen. Digitale technologieën hebben de manier waarop content wordt geproduceerd, verspreid en geraadpleegd, drastisch veranderd.

Het wetgevingskader moet deze veranderingen weerspiegelen en sturen.

Naar onze mening worden bovengenoemde doelstellingen echter onvoldoende verwezenlijkt met de definitieve tekst van de richtlijn. Wij zijn van mening dat de richtlijn in haar huidige vorm voor de digitale eengemaakte markt eerder een stap achteruit dan een stap vooruit betekent.

Wij betreuren vooral dat de richtlijn niet het juiste evenwicht biedt tussen de bescherming van rechthebbenden en de belangen van de burgers en bedrijven in de EU. Het risico bestaat dan ook dat zij innovatie niet bevordert maar belemmert en het concurrentievermogen van de Europese digitale interne markt negatief beïnvloedt.

Voorts zijn wij van mening dat de richtlijn een gebrek aan juridische duidelijkheid vertoont, zal leiden tot rechtsonzekerheid voor veel belanghebbenden en de rechten van EU-burgers zou kunnen aantasten.

Daarom kunnen wij niet akkoord gaan met de voorgestelde tekst van de richtlijn.

Verklaring van Estland

Estland heeft steeds achter de doelstelling van deze richtlijn gestaan, namelijk een betere toegang tot onlinecontent, de werking van de belangrijke uitzonderingen in de digitale en grensoverschrijdende omgeving, en een betere en meer evenwichtige werking van de markt voor auteursrechten.

Estland is evenwel van oordeel dat in de definitieve tekst van de richtlijn niet alle aspecten van de uiteenlopende belangen voldoende in evenwicht zijn.

Daarnaast zijn er in Estland onlangs parlementsverkiezingen gehouden en onze nieuwe regering en nieuw parlement hebben hun standpunt over de definitieve compromistekst nog niet kunnen bepalen.

Verklaring van Duitsland

1. De Duitse bondsregering gaat akkoord met de uit de dialoog van 13 februari 2019 voortgevloeide compromistekst van het richtlijnvoorstel inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt (hierna: de richtlijn), en tekent daarbij aan dat de hervorming in het algemeen met spoed de nodige aanpassingen van het verouderde Europese rechtskader vereist, bijvoorbeeld van de voorschriften inzake tekst- en datamining, inzake werken die uit de handel zijn of inzake het overeenkomstenrecht voor kunstenaars.

2. Tegelijkertijd betreurt de bondsregering het dat men er niet in is geslaagd een concept betreffende de auteursrechtelijke verantwoordelijkheid van upload-platformen vast te stellen dat voor alle partijen aanvaardbaar is. Er bestaat evenwel brede steun voor de gedachte dat creatieve mensen moeten worden betrokken bij het gebruik van hun inhoud door upload-platformen. Met name de in artikel 17 van de richtlijn bedoelde plicht om op termijn door middel van een "stay down" beschermde inhoud te waarborgen, stuit, in het licht van de wellicht toe te passen, op algoritmen gebaseerde oplossingen ("Uploadfilter"), echter op ernstige bezwaren en brede kritiek van het Duitse publiek. Ook de stemming in het Europees Parlement van 26 maart 2019 heeft de diepe kloof tussen voor- en tegenstanders aangetoond.
3. Centraal staan de kunstenaars, de scheppende kunstenaars, en ten slotte alle creatieve mensen die heel vanzelfsprekend de nieuwe tools gebruiken die digitalisering en connectiviteit ten behoeve van creativiteit bieden. In dat verband stelt de bondsregering de bescherming van creatief werk op het internet en dus ook een passende vergoeding voor creatieve mensen uiteraard niet ter discussie.
4. Krachtens artikel 17, lid 10, moet de Europese Commissie met alle relevante belanghebbende partijen een dialoog voeren om richtsnoeren voor de toepassing van artikel 17 te ontwikkelen. De bepaling verlangt uitdrukkelijk evenwicht tussen de grondrechten en biedt de mogelijkheid om beschermde inhoud op upload-platformen in het kader van een wettelijke machtiging te gebruiken. De bondsregering gaat er derhalve van uit dat deze dialoog tot doel heeft een passende vergoeding voor creatieve mensen te waarborgen, "uploadfilters" indien mogelijk te verhinderen, de vrijheid van mening veilig te stellen en de gebruikersrechten te verzekeren. De bondsregering gaat ervan uit dat binnen deze dialoog een Uniebrede geharmoniseerde omzetting wordt overeengekomen. Een versnipperde omzetting in 27 nationale varianten zou immers niet sporen met de beginselen van een Europese digitale eengemaakte markt. De bondsregering zal op basis van deze verklaring aan die dialoog deelnemen.

5. Voor zover hierbij überhaupt technische oplossingen worden ingezet, moeten de eisen inzake gegevensbescherming van de algemene verordening gegevensbescherming in aanmerking worden genomen en moet de Europese Unie de ontwikkeling van opensourcetechnologieën met open interfaces stimuleren. Opensource software garandeert transparantie, interoperabiliteit tussen open interfaces en standaardisatie. Zo kan worden verhinderd dat platformen met aanmerkelijke marktmacht via hun gevestigde filtertechnologie hun marktmacht verder verstevigen. Tegelijkertijd moet de Europese Unie concepten ontwikkelen waarmee een "de-facto-auteursrechtenregister" in handen van platformen met aanmerkelijke marktmacht wordt tegengegaan via openbare, transparante kennisgevingsprocedures.
6. Eerst moet gekeken worden naar de bepalingen van artikel 2, lid 6, van de richtlijn, en moet het volgende worden verduidelijkt: de regels hebben enkel betrekking op platformen met aanmerkelijke marktmacht, die grote hoeveelheden door intellectueel-eigendomsrecht beschermde uploads toegankelijk maken en hierop hun bedrijfsmodel vestigen, dus diensten zoals YouTube of Facebook. Tegelijkertijd zullen wij verduidelijken dat diensten zoals Wikipedia, databanken van hogescholen, blogs en fora, softwareplatformen zoals Github, bijzondere aanbiedingen die geen verband houden met de creatieve sector, messengerdiensten zoals WhatsApp, verkoopportalen of clouddiensten niet onder de platformen in de zin van artikel 17 vallen. In aanvulling daarop zetten wij de uitzondering voor startups om.
7. Bovenal is duidelijk: upload-platformen moeten ook in de toekomst als vrije, ongecensureerde communicatiekanalen ter beschikking staan van het maatschappelijk middenveld. In artikel 17, leden 7 en 8, is in dat verband bepaald dat beschermingsmaatregelen van upload-platformen geoorloofd gebruik van beschermde inhoud niet mogen verhinderen. Hiervoor zetten wij ons ook met name in omdat upload-platformen tegelijk een springplank voor creatieve mensen zijn, die zo de kans hebben om ook zonder uitgeverij of label mensen wereldwijd te bereiken.

8. Doel moet zijn om het instrument "uploadfilter" zo goed als onnodig te maken. Elk permanent "staydown"-mechanisme ("uploadfilter") moet aan het evenredigheidsbeginsel beantwoorden. Met name zijn er procedurele garanties denkbaar, bijvoorbeeld wanneer gebruikers bij een upload meedelen dat ze op geoorloofde wijze content van derden uploaden. Wissen zou in deze gevallen derhalve niet automatisch, maar pas na menselijke toetsing zijn toegestaan. Tegelijkertijd dient de eigendom van content die verwijderd moet worden, naar behoren te worden aangetoond, tenzij de informatie afkomstig is van een betrouwbare flagger. In ieder geval moeten de platforms een laagdrempelige toegang waarborgen tot een klachtenregeling met behulp waarvan betwiste gevallen zo doeltreffend en snel mogelijk kunnen worden opgelost.
9. Ook het gebruik van beschermde content op uploadplatforms voor bijvoorbeeld kritieken en recensies of voor karikaturen, parodieën en pastiches, dan wel binnen het kader van de citaatlimiet, wordt toegestaan, zonder dat daar een vergoeding tegenover staat: Hierdoor lijdt de rechthebbende toch geen financieel verlies. Voor verdergaande vormen van gebruik dienen platforms licenties te verwerven, voor zover deze redelijkerwijs, en tegen redelijke tarieven, beschikbaar zijn. Wij zullen nagaan hoe voor de creatieve sector een billijk aandeel in deze licentie-inkomsten, op grond van rechten op rechtstreekse vergoeding, kan worden verzekerd, ook in het geval dat de onlinerechten uitsluitend aan het label, de uitgeverij of de producent toekomen. Bovendien moet worden gegarandeerd dat creatieve content, die door gebruikers op uploadplatforms nieuw wordt gecreëerd, adequaat wordt vergoed wanneer deze commercieel wordt geëxploiteerd. De politiek gewenste inkomsten uit het gebruik op uploadplatforms moeten in de eerste plaats ook de creatieve sector zelf ten goede komen.

10. Artikel 17 heeft tot doel om het gebruik van beschermde content op uploadplatforms te gelde te maken en een adequate, billijke vergoeding voor kunstenaars te waarborgen. Dit doel wordt door de Bondsregering gedeeld. Het Europese compromis stoelt in dit opzicht op licentieverlening als voorkeursoptie. Om rekening te houden met hun aansprakelijkheid, wordt in artikel 17, lid 4, bepaald dat uploadplatforms "alles in het werk hebben gesteld" om licenties te verkrijgen. Dit wordt een doorslaggevende factor bij de omzetting van deze bepaling. Er moeten praktisch uitvoerbare oplossingen voor het verkrijgen van licenties worden gevonden. Enerzijds mogen aan de platforms praktisch geen onredelijke eisen worden gesteld, maar anderzijds moet worden gewaarborgd dat voor inspanningen om licenties te verkrijgen, billijke vergoedingen in het vooruitzicht moeten worden gesteld.
11. Voor het oplossen van deze kwestie – hoe er zo mogelijk voor alle content op uploadplatforms licenties kunnen worden afgesloten – biedt het auteursrecht naast de "klassieke" individuele licentieverlening vele mogelijke regelingen (bijvoorbeeld limieten, in voorkomend geval gekoppeld aan vergoedingsrechten, mogelijkheid om exclusieve rechten in vergoedingsrechten te veranderen, contracteerverplichting onder redelijke voorwaarden, het inschakelen van groeperingen van creatieve professionals zoals bijvoorbeeld organisaties voor collectief beheer).
12. De Bondsregering zal al deze modellen onderzoeken. Mocht blijken dat de omzetting leidt tot een beperking van de vrijheid van meningsuiting, of dat de hierboven geschetste richtsnoeren op Unierechtelijke obstakels stuiten, dan zal de Bondsregering ervoor ijveren dat de geconstateerde tekortkomingen van het auteursrecht van de EU worden gecorrigeerd.
